

خلاصه وضعیت امت اسلام از رحلت نبوی تا قیام حسینی



شناسه خبر: ۱۳۵۳۳۴ دوشنبه ۲۳ بهمن ۱۴۰۲ - ۱۱:۱۲

اندک مدتی پس از رحلت پیامبر (ص) امت اسلام به وصیت پیامبرشان عمل نکردند. پس از این رویداد بود که بسیاری از سنت‌های عصر جهالت در جامعه مسلمین احیاء و سنت نبوی تحریف شد. قیام امام حسین (ع) حرکتی در راستای اصلاح این وضعیت نابسامان بود.

به گزارش خبرنگار فرهنگی موج خبر، یکی از جملات مشهور امام حسین علیه السلام در یکی از مسیرهایشان به سوی کربلاست. امام در این حدیث، ضمن نکوهش دنیا، به صورت غیر مستقیم از شهادتشان خبر می دهند. آن حضرت فرمود:

إِنَّ هَذِهِ الدُّنْيَا قَدْ تَغَيَّرَتْ وَتَنَكَّرَتْ وَأَدْبَرَ مَعْرِفُهَا؛ فَلَمْ يَبْقَ مِنْهَا إِلَّا صُبَابَةٌ كَصُبَابَةِ الْإِنَاءِ وَخَسِيسٌ عَيْشٍ كَالْمَرْعَى الْوَيْلِ. أَلَا تَرَوْنَ أَنَّ الْحَقَّ لَا يُعْمَلُ بِهِ وَأَنَّ الْبَاطِلَ لَا يُتْنَاهَى عَنْهُ؛ لِيَرْغَبَ الْمُؤْمِنُ فِي لِقَاءِ اللَّهِ مُحِقًّا؛ فَإِنِّي لَا أَرَى

المَوْتَ إِلَّا سَعَادَةً وَ لَا الْحَيَاةَ مَعَ الظَّالِمِينَ إِلَّا بَرَمًا.

یعنی به راستی که این دنیا دگرگون شده و چهره عوض کرده و خوبی هایش پشت کرده و رفته است و از آن جز ته مانده ای همچون ته مانده آبی در ظرفی و اندک عیشی همانند چراگاهی آفت زده باقی نمانده است. آیا نمی بینید که به حق عمل نمی شود و از باطل نهی نمی شود؟ به راستی که مؤمن باید به [مرگ و] دیدار خدا روی آورد. پس من مرگ را جز سعادت و زندگی با ستمگران را جز رنج و ملال نمی بینم.

این جمله امام حسین علیه السلام حداقل گستره ای به وسعت تاریخ پس از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله تا همان مقطع زمانی دارد. امام در ابتدا به سه شاخصه آن دوران اشاره کرده، فرمود: این دنیا 1. تغییر یافته (تَغَيَّرَتْ) 2. لباس مدل پوشیده (تَنَكَّرَتْ) 3. خوبی آن روی برگردانده است (أَدْبَرَ مَعْرُوفُهَا)؛ حاصلش: از این دنیا جز ته مانده آبی در یک ظرف و اندک معیشتی در یک چراگاه آفت زده باقی نمانده است.

اگر بخواهیم این جمله امام حسین علیه السلام را در بستر تاریخ پس از وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله مورد ارزیابی قرار دهیم، اینچنین تفسیر می شود که اندک مدتی پس از رحلت خاتم الأنبياء، امت اسلام به سردمداری برخی از صفاولی های سپاه پیامبر اسلام به وصیت پیامبرشان عمل نکردند و حق خلافت و امامت امیر مؤمنان علیه السلام را پایمال کردند و افرادی را غیر از آن امام بزگوار بر مسند خلافت نشاندند. این اتفاق نامبارک همراه بود با هتک حرمت نسبت به ساحت امیر مؤمنان علیه السلام و نیز فرزند رسول اکرم صلی الله علیه و آله و برترین بانوی عالم یعنی حضرت زهرا سلام الله علیها آن هم به بدترین شکل ممکن.

پس از این رویداد بود که بسیاری از سنت های عصر جهالت در جامعه مسلمین احیاء و سنت نبوی تحریف شد. قانون نقل و کتابت احادیث پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله به بهانه های واهی اجرا شد و کسی حق نداشت روایتی از آن حضرت نقل کند. ایجاد نظام طبقاتی از دیگر دستاوردهای شوم رویگردانی از امامت امیر مؤمنان علیه السلام بود.

به موازات آن، احادیث متعددی در مذمت امیر مؤمنان علیه السلام جعل شد، به گونه ای که چهره مخدوشی از خاندان عترت در ذهن مردم آن زمان نقش بست. معاویه لعنة الله علیه بیشترین تلاشها را در این زمینه داشت و در جایی که به باطل حکومت می کرد یعنی منطقه شامات، ذهن و قلب مردم را به شدت استحاله کرده بود. از این جهت خاندان وحی پس از ماجرای عاشورا بیشترین صدمه را از مردم شام دیدند که البته با خطبه های روشنگرانه امام سجاد علیه السلام و حضرت زینب سلام الله علیها یک نوع بیداری در آنها رخ داد.

تمام این مسائل سبب شده آن زمانی که امیرالمؤمنین علیه السلام به اصرار همین قوم آفت زده حکومت را قبول کردند، با چالش های متعددی مواجه شوند؛ لذا از همان ابتدا از مردم عهد گرفت عادلانه با آنها برخورد و اموال نامشروع را حتی از نزدیک ترین صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله اخذ می کند. اما پس از مدتی، همان صحابه پیامبر صلی الله علیه و آله به دشمنی با آن حضرت روی آوردند و یکی از گسترده ترین جنگ ها را علیه حکومت امیر مؤمنان علیه السلام به نام جنگ جمل تحمیل کردند که البته سرکوب و رسوا شدند. در نهایت کار جامعه اسلامی به جایی رسید که وصی بر حق پیامبر صلی الله علیه و آله را در محراب نماز به شهادت رساندند و پس از آن، فرزندش امام حسن علیه السلام را طرد کردند، به پایش نیزه زدند و در آخر نقشه قتلشان را طرح ریزی کردند. حالا در چنین شرایطی و پس از مرگ زمامدار سوم، حکومت دست عده ای از امویان فاسد و فاسقی همچون معاویه و فرزندش یزید دست به دست می شد تا هنگامی که امام حسین علیه السلام قیام کرد تا با شهادتشان به نبرد ظلمت بروند و امت اسلام را احیاء کنند.

اما وضعیت آن دوران به صورت چکیده در همین جمله امام نهفته است که فرمود «آیا نمی بینید که به حق عمل نمی شود و از باطل نهی نمی شود؟» همچنین در نامه ای به جمعی از بزرگان بصره به بدعت های موجود در جامعه اشاره کردند و هدفشان از قیام بر ضد حکومت یزید را احیای سنت و مبارزه با بدعت ها معرفی کرده، فرمود «وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ وَ سُنَّةِ نَبِيِّهِ (صلی الله علیه و آله) فَإِنَّ السُّنَّةَ قَدْ أُمِيتَتْ وَ إِنَّ الْبِدْعَةَ قَدْ أُحْيِيَتْ، وَ إِنِ اسْتَمِعُوا قَوْلِي وَ تَطِيعُوا أَمْرِي، أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ»؛ یعنی من شما را به کتاب خدا و سنت پیامبرش فرا می خوانم؛ چرا که (این گروه) سنت پیامبر را از بین برده و بدعت (در دین) را احیا کردند. اگر سخنانم را بشنوید و فرمانم را اطاعت کنید، شما را به راه رشد هدایت می کنم. یا در جمله مشهور دیگری فرمود «... وَ إِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الْأَعْلَاحِ فِي أُمَّةٍ جَدِّي مُحَمَّدٌ؛ یعنی من من برای اصلاح امت جدّم محمد صلی الله علیه و آله خروج کردم».

حقیقت ماجرا نیز همین طور شد؛ پس از شهادت امام حسین علیه السلام موجی از بیداری در امت اسلام شکل گرفت و این بیداری تاکنون ادامه دارد و تا عصر ظهور امام عصر عجل الله تعالی فرجه نیز ادامه دارد، به گونه ای که حتی شعار ملائک آن زمان که به یاری امام زمان می شتابند، شعارشان «یا لثارات الحسین» است.

نتیجه آنکه این حدیث امام حسین علیه السلام در تمام زمان ها و مکان ها و برای آن دست از افراد و یا حکومت هایی که به اسم اسلام برای خود کیسه ای می دوزند تا جایی که حاضرند حق را پایمال کنند کاربرد دارد. در خانواده، اداره و یا جامعه ای که به حق عمل نشود و از باطل نهی نشود خیری نیست، مگر اینکه اصلاحاتی صورت گیرد.

انتهای پیام/

انتهای پیام/